

Servicehandbok

Konstruktion och
funktion

AVD. 4 (43)

Överväxel
Typ J

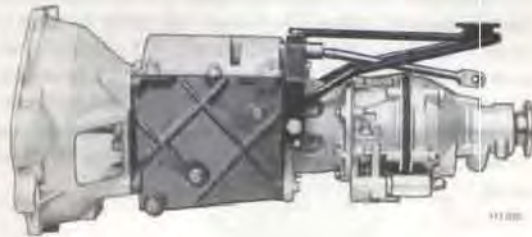
VOLVO

Innehållsförteckning

	Sida
Konstruktion	1
Elsystem	2
Hydraulsystem	2
Reducerventil	3
Oljepump	4
Smörjsystem	4
Funktion	5
Ej inkopplad överväxel	5
Inkopplad överväxel	7
Urkoppling av överväxel	9
Översiktsplansch	11

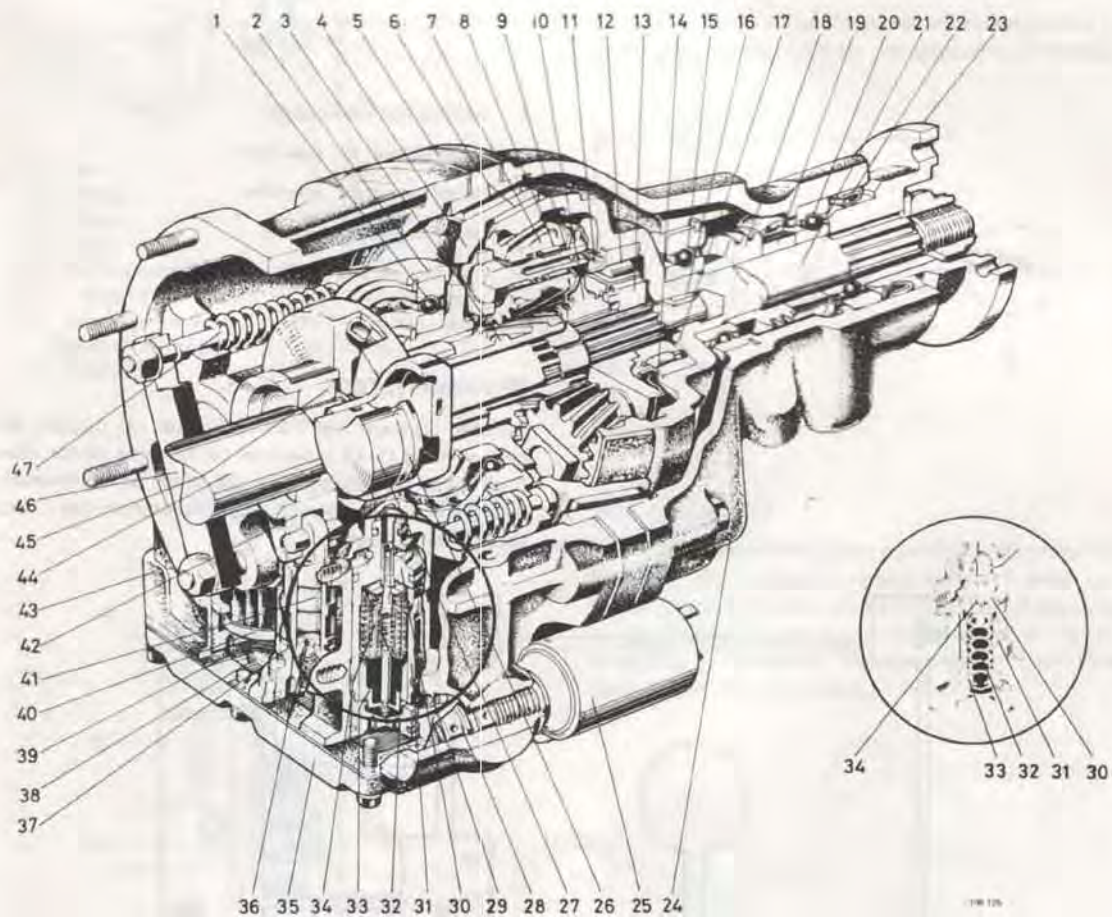
Beställningsnummer: TP 12173/1

Konstruktion

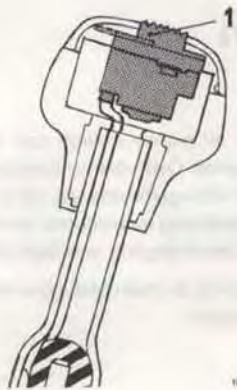

Överväxeln är av planetväxeltyp och fastsatt på växel-
lådans bakre gavel. Överväxelns konstruktion medger att
ett minskat utväxlingsförhållande, ca 0,8:1, kan erhållas.
Detta ger en sänkning av motorens varvtal med ca 20 %, med
minskad bensinåtgång och lägre ljudnivå som följd.

In- och urkoppling av överväxel görs med ett reglage på
växelspaksknoppen.

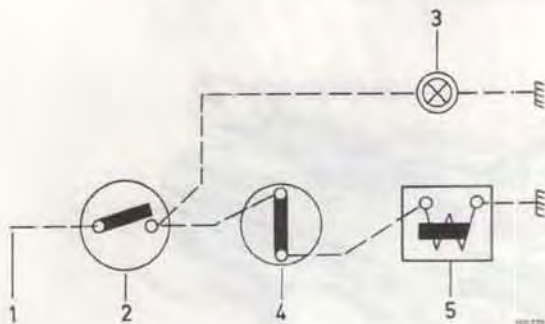
1. Kullager	11. Oljeledplåt	20. Kullager	30. Ändstycke	40. Finfilter
2. Kullagerhållare	12. Rullar för frihjul	21. Utgående axel	31. Cylinder	41. Pumpkolv
3. Solhjul	13. Frihjulsnäv	22. Tätningsring	32. Fjäder	42. Vevstake
4. Kopplingslamell	14. Oljefångare	23. Medbringare	33. Större kolvenhet	43. Främre hus
5. Bromstrumma	15. Kullager	24. Bakre hus	34. Mindre kolvenhet	44. Ingående axel (växel-
lådans huvudaxel)
6. Lamellbelägg	16. Bussning	25. Solenoid	35. Oljesump	45. Excenter
7. Planethjul	17. Tryckbricka	26. O-ring	36. Backventil för oljepump	46. Tryckplatta
8. Nällager	18. Hastighetsmätarhjul,
större	27. Kolv	37. Pumpcylinder	47. Fjäder
9. Axel	19. Distanshylsa	28. Manöverventil	38. Magnet	
10. Planethjulshållare		29. Strypmunstycke	39. Förfilter	

100 244

Elsystem

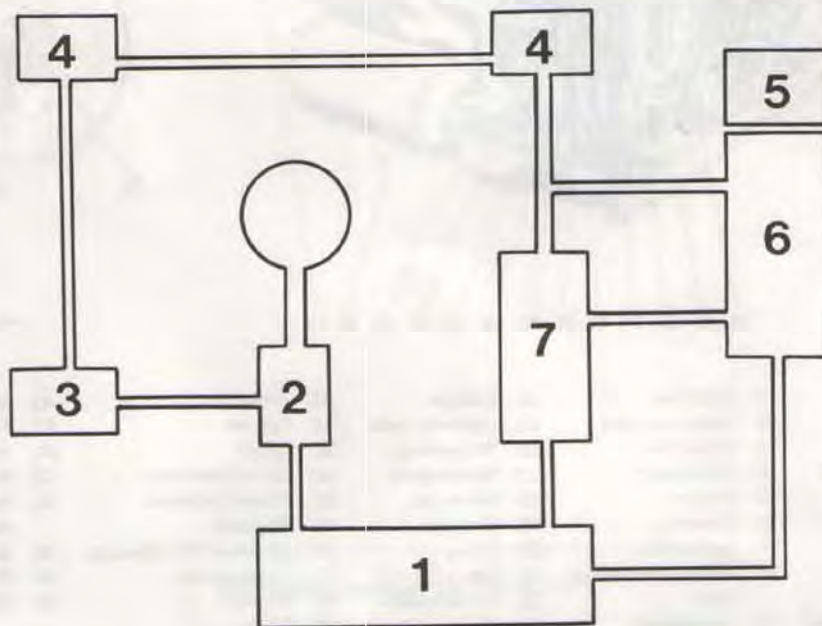
Inkoppling av överväxel sker på elektro-hydraulisk väg. På växellådan finns en strömställare som är tillslagen då fjärde växeln är inlagd. Överväxeln kan alltså kopplas in endast då denna växel är inkopplad. Vid inkoppling av överväxeln slår man till en strömställare (1) i växelknoppen. Ström passerar då via denna och strömställaren på växellådan till en solenoid på överväxeln. Solenoidens ankare förskjuts därvid och för manöverventilen till läge för överväxel.

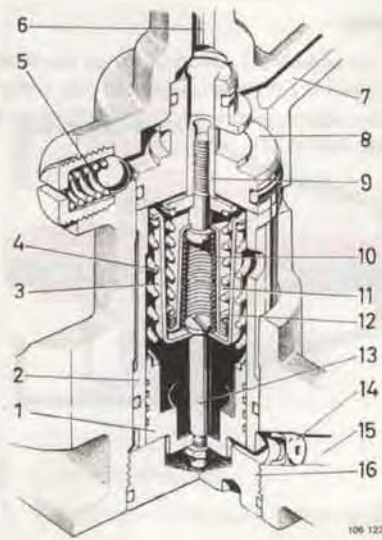

1. Ledning från säkringsdosa
2. Strömställare för överväxel
3. Kontrollampa för överväxel
4. Strömställare på växellåda
5. Solenoid på överväxel

Hydraulsystem

Pumpen (2) suger olja från oljesumpen (1), pumpar den genom filtret (3) till utrymmet vid kolvarna (4) för manövrering av kopplingen. Oljan går sedan till manöverventilen (6) med solenoiden (5) och till reducerventilen (7) och tillbaka till sumpen.

1. Kolv	9. Kolv
2. Cylinder	10. Fjäder
3. Hållare	11. Hållare
4. Fjäder	12. Fjäder
5. Övertrycksventil för smörjoljetryck	13. Stång
6. Kanal från oljepump	14. Strypmunstycke
7. Kanal till huvudaxel	15. Kanal från manöverventil
8. Ändstycke	16. Propp

Reducerventil

Reducerventilen har tre olika funktioner. Den skall hålla ett lågt tryck i systemet vid direktväxel, ett högt tryck vid överväxel samt ge en mjuk övergång vid växling.

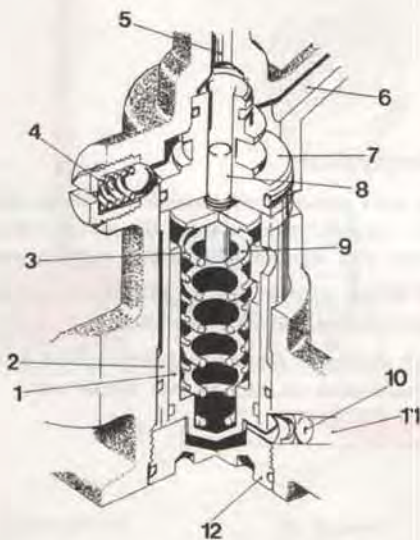
TID. UTFÖRANDE

Den mindre kolven (9) är den egentliga reducerkolven. Den större kolven (1) har till uppgift att förändra fjäderkraften på den mindre kolven.

Fjäders (10) är den klenaste och bestämmer trycket vid direktväxel.

Fjäders (12) bestämmer trycket vid överväxel.

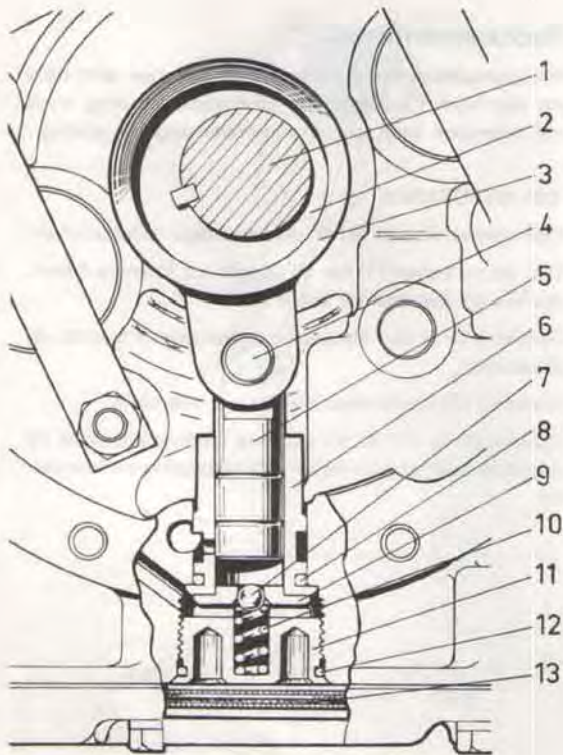
Fjäders (4) är till för att utjämna tryckvariationerna på grund av pumpslagen vid in- och urkoppling av överväxeln.

1. Kolv	7. Ändstycke
2. Cylinder	8. Kolv
3. Fjäder	9. Fjäder
4. Övertrycksventil för smörjoljetryck	10. Strypmunstycke
5. Kanal från oljepump	11. Kanal från manöverventil
6. Kanal till huvudaxel	12. Propp

SEN. UTFÖRANDE

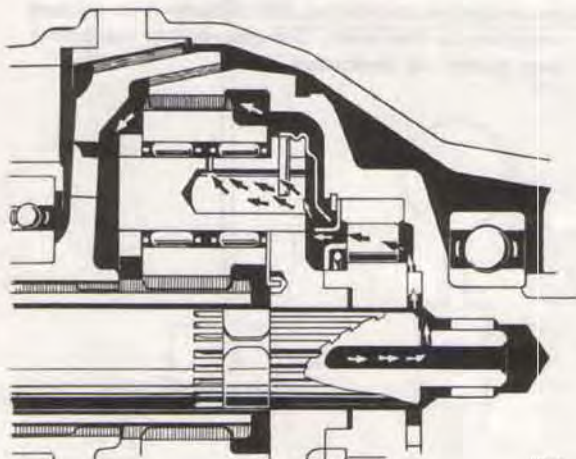
Den mindre kolven (8) är den egentliga reducerventilen. Den stora kolven påverkas av oljetrycket och verkar i sin tur via fjädrarna på den mindre kolven. De två fjädrarna ger en gradvis tryckökning, och därigenom en mjukare inkoppling av överväxeln. Den yttre fjäders bestämmer även trycket vid direktväxel.

Oljepump

Pumpen har en kolv (5) som drivs av en excenter (2) på ingående axeln (1). Pumpen suger olja från sumpen och pumpar den vidare genom ett filter. Pumpen är försedd med en backventil (7).

1. Huvudaxel	8. O-ring
2. Excenter	9. Ventilsåte
3. Vevstake	10. Fjäder
4. Kolvtapp	11. Propp
5. Kolv	12. O-ring
6. Cylinder	13. Förfilter
7. Kula	

Smörjsystem

Oljan, som passerar reducentventilens mindre kolv, leds genom kanalen till huvudaxeln. Via en urborring i huvudaxeln leds oljan till frihjulet och axelbussningen.

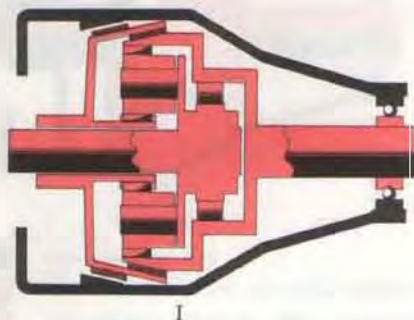
Oljan fångas därefter upp av en plåt, och går via plattväxeln tillbaka till växellådshuset.

För att erhålla ett jämnt smörjoljetryck finns en särskild övertrycksventil vid kanalen från oljepumpen.

Funktion

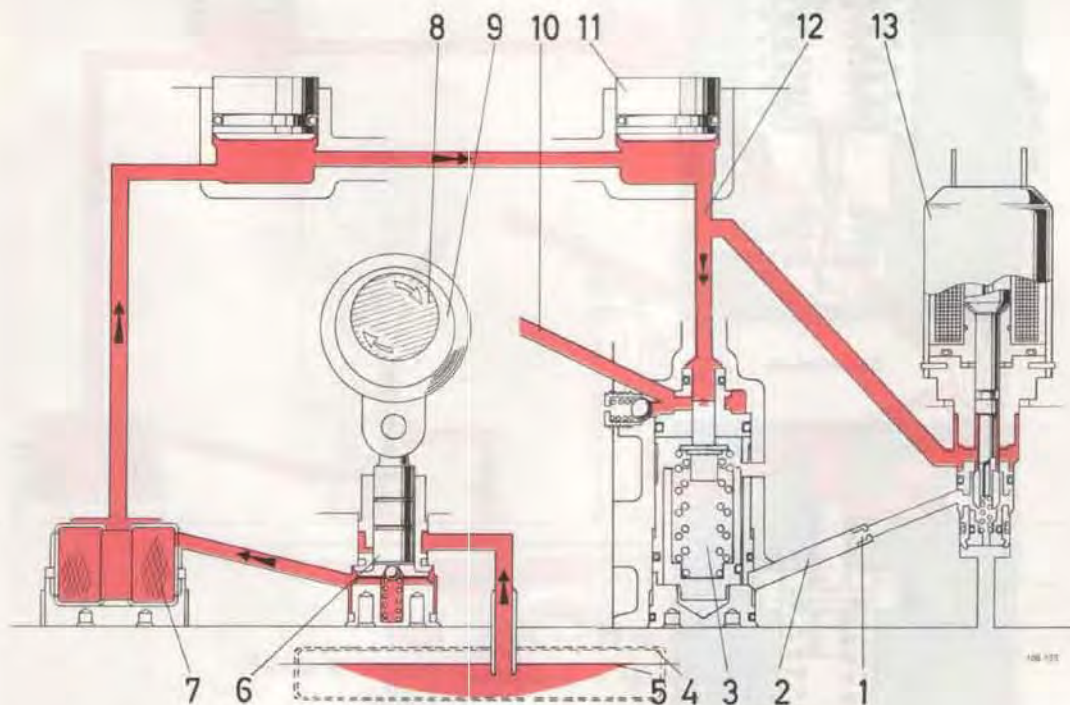
Ej inkopplad överväxel

Vid körning framåt överförs kraften från växellådans huvudaxel genom frihjulet till överväxels utgående axel. Samtidigt pressas kopplingslamellen av fyra fjädrar mot utgående axels koniska del. Härigenom kan vridmomentet överföras genom kopplingslamellen vid motorbromsning och backning.

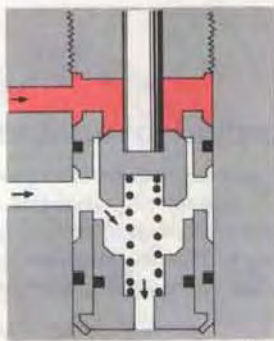
- = Icke roterande delar
- = Roterande med ingående axelns varvtal

Oljan sugas genom förfiltret av oljepumpen och pressas genom finfiltret. Därifrån strömmar den vidare genom hydraulcylindrarna till reducer- och manöverventilerna.

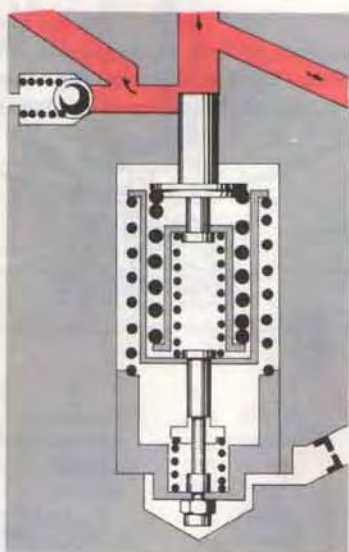
1. Strypmunstycke	9. Excenter
2. Kanal, manöverventil – reducerventil	10. Kanal, reducerventil – huvudaxel
3. Reducerventil	11. Kolv
4. Förfilter	12. Kanal, oljepump – hydraulcylindrar – manöver- och reducerventiler
5. Oljesump	13. Manöverventil och solenoid
6. Oljepump	
7. Finfilter	
8. Växellådans huvudaxel	

- = Tryck c:a 1,5 kg/cm²
- = Trycklöst

103 464

Manöverventilen är stängd

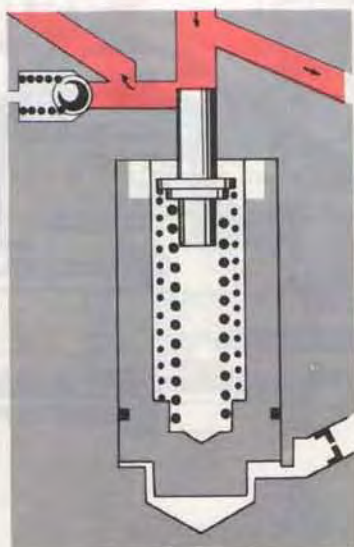

103 462

Tid. utförande

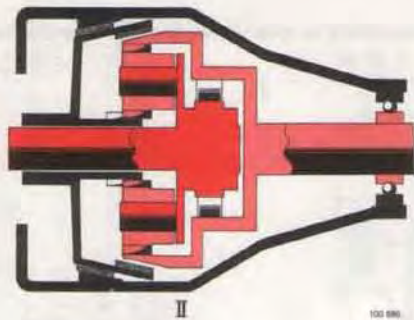
Reducerventilens större kolv

är i sitt nedre läge. Den inre fjädern är ospänd, varför endast ett lågt tryck erfordras för att pressa ned redu-cerventilens mindre kolv. Oljan strömmar därvid förbi den-na och ut i kanalen till huvudaxeln.

Sen. utförande

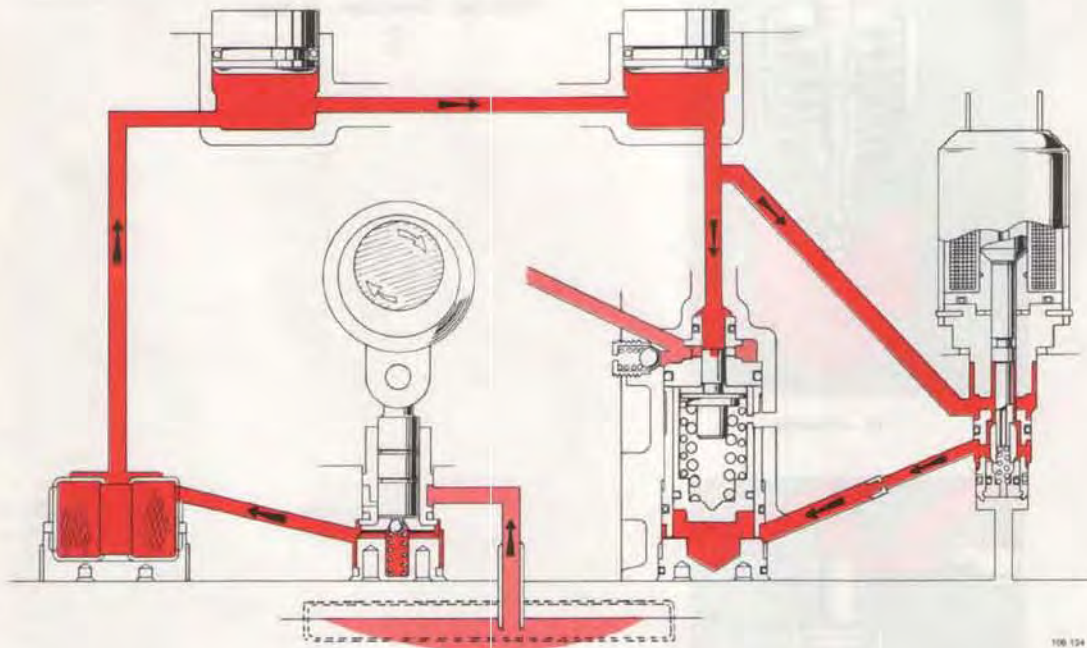
- Tryck ca 1,5 kg/cm²
- Trycklöst

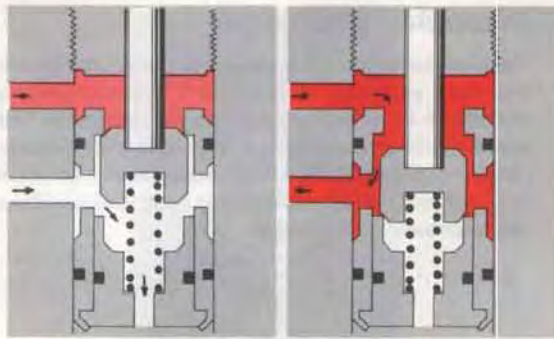
Inkopplad överväxel

Vid överväxelläge pressas kopplingslamellen mot bromstrumman, med hjälp av kolvarna i hydraulcylindrarna. Härigenom kommer även solhjulet att hållas stilla. Och eftersom planethjulshållaren är förbunden med huvudaxeln genom splinesförband tvingas planethjulen att rotera kring solhjulet, varigenom utgående axeln kommer att rotera snabbare än huvudaxeln.

- Icke roterande delar
- Roterande med högre varvtal än ingående axel
- Roterande med ingående axelns varvtal

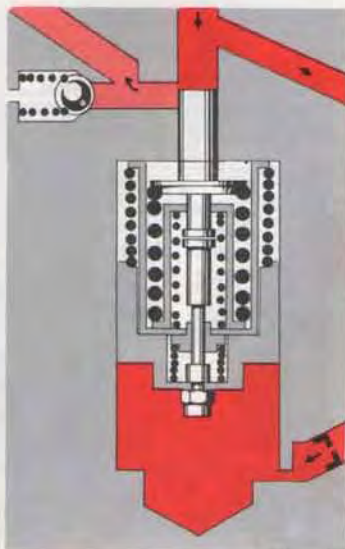
- = Tryck över 25 kg/cm²
- = Tryck ca 1,5 kg/cm²

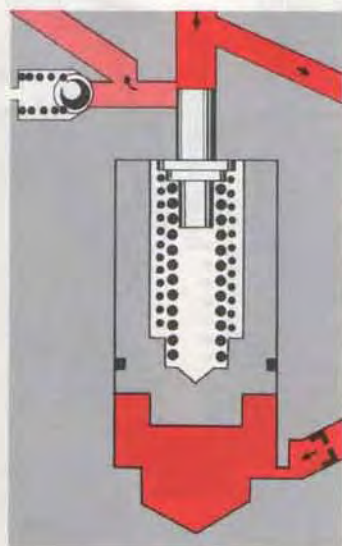
A

B

Vid inkoppling av överväxeln förskjuts manöverventilens läge. A till B.

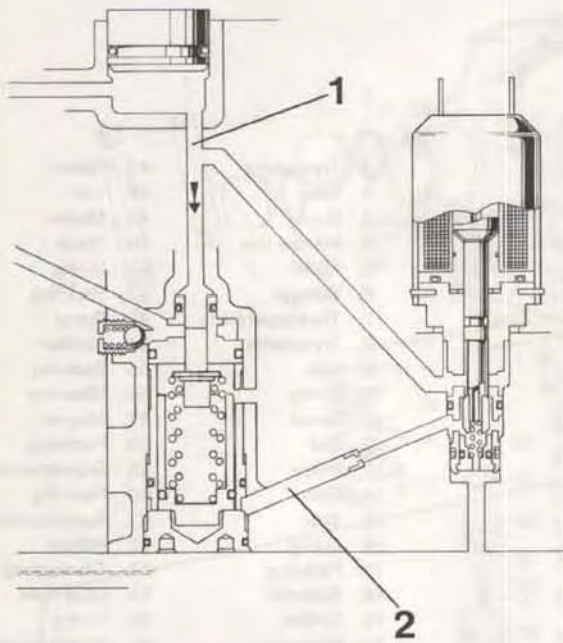
Tid. utförande

Sen. utförande

Oljan strömmar därvid till reducerventilens nedre del, och verkar mot undersidan av den större kolven. När denna pressas uppåt påverkas den lilla kolven via fjädrarna. Oljetrycket till hydraulcyindrarna ökar, hydraulkolvarna förskjuts och bringar kopplingslamellen i kontakt med bromstrumman. Överväxeln är ilagd.

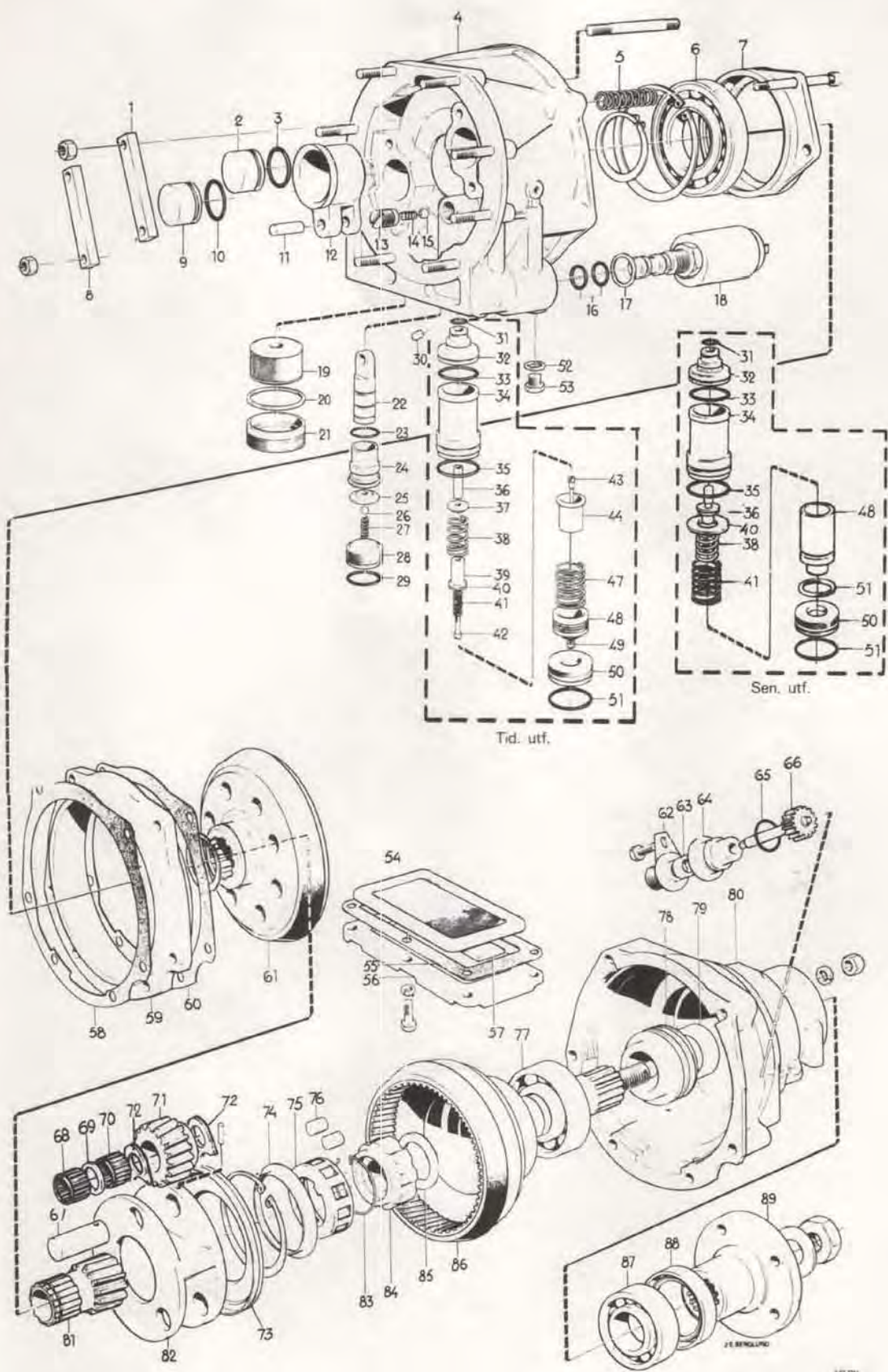
- Tryck över 25 kg/cm²
- Tryck ca 1,5 kg/cm²
- Trycklöst

Urkoppling av överväxel

Vid återgång till direktväxel stänger manöverventilen förbindelsen mellan kanalerna 1 och 2. I stället öppnas förbindelsen mellan kanalen 2 och sumpen. Härigenom kan oljan under reducerventilens nedre kolv strömma ut i sumpen, trycket i systemet sjunker och direktväxeln kopplas in.

1. Tryckplatta	47. Fjäder
2. Kolv	48. Kolv
3. O-ring	49. Mutter
4. Främre hus	50. Propp
5. Fjäder	51. O-ring
6. Kullager	52. Packning
7. Trycklagerhållare	53. Propp
8. Tryckplatta	54. Förfilter
9. Kolv	55. Packning
10. O-ring	56. Oljesump
11. Sprint	57. Magnet
12. Slid	58. Packning
13. Propp	59. Bromstrumma
14. Fjäder	60. Packning
15. Kula	61. Kopplingslamell
16. O-ring	62. Hållare
17. Packning	63. Tätningsring
18. Solenoid	64. Lagerhylsa
19. Finfilter	65. O-ring
20. Packning	66. Mindre hastighetsmätarhjul
21. Propp	67. Axel
22. Pumpkolv	68. Nällager
23. O-ring	69. Bricka
24. Pumpcylinder	70. Nällager
25. Ventilsåte	71. Planethjul
26. Kula	72. Bricka
27. Fjäder	73. Oljefångare
28. Propp	74. Oljeledplåt
29. O-ring	75. Frihjulshållare
30. Strypmunstycke	76. Rulle för frihjul
31. O-ring	77. Kullager
32. Ventilsåte	78. Större hastighetsmätarhjul
33. O-ring	79. Distanshylsa
34. Cylinder	80. Bakre hus
35. O-ring	81. Solhjul
36. Kolv	82. Planethjulshållare
37. Bricka	83. Fjäder
38. Fjäder	84. Frihjulsnäv
39. Hållare	85. Tryckbricka
40. Justerbricka	86. Utgående axel
41. Fjäder	87. Kullager
42. Skruv	88. Tätningsring
43. Skruv	89. Medbringare
44. Hållare	

1.23.1971

VOLVO

TP 12173/1
5000 2.78
Swedish
Printed in Sweden